

T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı :30824082-610 – 15923305
Konu :Yazılı Soru Önergeleri

16 Haziran 2026

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Milletvekillerimiz tarafından şahsıma yöneltilen ve ilişik listede; TBMM Esas numaraları ve konuları belirtilen yazılı soru önergeleri incelenmiş olup, söz konusu önergelerde yer alan hususlara ilişkin cevaplarımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

7/36015 GK 41

7/40381 GK 111

Murat KURUM
Bakan

EK:
-Dosya (1 Takım)

MUĞLA MİLLETVEKİLİ
SAYIN Doç. Dr. SELÇUK ÖZDAĞ'IN
TBMM 7/39710 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE
İLİŞKİN SORULAR VE CEVABI

SORULAR

Son yıllarda kamuoyunda "merkeze çekilmek" veya "kızağa çekilmek" olarak adlandırılan; fiilî bir görev verilmeden merkez teşkilatlarında bekletilen il, bölge ve şube müdürleri, daire başkanları, genel müdür yardımcıları, genel müdürler ile bakan ve başkan müşavirleri/danışmanlarının sayısında dikkat çekici bir artış yaşandığı yönünde ciddi iddialar bulunmaktadır.

Başta İçişleri Bakanlığı, Emniyet Teşkilatı, Millî Eğitim Bakanlığı ve Diyanet İşleri Başkanlığı olmak üzere birçok kamu kurumunda, bu unvanlardaki personelin herhangi bir somut görev tanımı olmaksızın maaş ve özlük haklarını almaya devam ettiği bilinmektedir.

Bu uygulama; bir yandan kamuda atıl iş gücü oluşmasına ve kamu kaynaklarının etkin kullanılmamasına yol açarken, diğer yandan söz konusu kamu görevlilerinin mesleki yeterliliklerinin zamanla körelmesine, motivasyon ve kurumsal aidiyetlerinin azalmasına neden olmaktadır. Ayrıca "merkeze çekilme" uygulamasının liyakat esasından ziyade keyfi, siyasi veya idari tasarruflarla hayata geçirildiğine yönelik iddialar, kamu yönetimine duyulan güveni zedelemekte; şeffaflık, hesap verebilirlik ve adalet esasları bakımından ciddi soru işaretleri doğurmaktadır.

Bu bağlamda;

1) Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemine geçildiği tarihten bugüne kadar, Bakanlığınız ile bağlı-ilişkili kuruluşlarınız dahil olmak üzere fiilî bir görev tanımı olmaksızın "merkeze çekilmiş" durumda bulunan;

- İl müdürü,
- Bölge müdürü,
- Şube müdürü,
- Daire başkanı,
- Genel müdür yardımcısı,
- Genel müdür,
- Bakan ve başkan müşaviri/danışmanı sayısı kaçtır? Bu sayıların yıllara, kurumlara ve unvanlara göre dağılımı nedir?

2) Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemine geçiş sonrasında il, bölge ve şube müdürleri, daire başkanları, genel müdür yardımcıları, genel müdürler ile bakan ve başkan müşavirleri/danışmanlarının merkeze çekilmesine ilişkin işlemlerin hukuki ve idari dayanağı nedir?

3) Bu kapsamda merkeze çekilen personelin, ortalama olarak ne kadar süredir fiilî bir görev verilmeden bekletildiği tespit edilmiş midir? En uzun süre görev verilmeyen personelin bekleme süresi ne kadardır?

4) Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemine geçildiği tarihten bugüne kadar, fiilî görevi bulunmayan bu personelin devlete; maaş, ek ödeme, tazminat ve diğer sosyal haklar dahil olmak üzere toplam maliyeti ne kadardır?

CEVAP

Bilindiği üzere Anayasa'nın 128. Maddesi'nde "...Memurların ve diğer kamu görevlilerinin nitelikleri, atanmaları, görev ve yetkileri, hakları ve yükümlülükleri, aylık ve ödenekleri ve diğer özlük işleri kanunla düzenlenir. (Ek cümle: 7/5/2010-5982/12 md.) Ancak, malî ve sosyal haklara ilişkin toplu sözleşme hükümleri saklıdır.

Üst kademe yöneticilerinin yetiştirilme usul ve esasları, kanunla özel olarak düzenlenir... " hükmü bulunmaktadır.

3 Sayılı Üst Kademe Kamu Yöneticilerinin Atanmalarına İlişkin Usûl Ve Esaslar İle Kamu Kurum Ve Kuruluşlarında Atama Usûlleri Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin 4. Maddesinde ise "Bu Cumhurbaşkanlığı Kararnamesine ekli (I) sayılı cetvelde yer alanların görev süresi, atandıkları tarihte görevde bulunan Cumhurbaşkanının görev süresini geçemez. Cumhurbaşkanının görevi sona erdiğinde, bunların görevi de sona erer. Ancak bunlar, yerlerine atama yapılncaya kadar görevlerine devam eder. Görev süreleri sona erenler, yeniden atanabilir. Bunlar, görev süreleri sona ermeden de Cumhurbaşkanınca görevden alınabilir. " hükmü yer almaktadır.

375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Ek-35 inci maddesinde ise "...Üst kademe kamu yöneticisi kadro, pozisyon ve görevlerine, Cumhurbaşkanlığı kararnamesinde yer alan şartları taşımak kaydıyla 657 sayılı Kanunun atanma, sınavlar, kademe ilerlemesi ve derece yükselmesine ilişkin hükümleriyle bağlı olmaksızın atama yapılabilir. Ancak bu şekilde atanmış olmak, kamu kurum ve kuruluşlarındaki diğer herhangi bir kadro, pozisyon ve göreve atanma veya kamuda herhangi bir statüde çalışma açısından kazanılmış hak teşkil etmez... " ile "...Kamu görevlileri arasından üst kademe kamu yöneticisi kadro, pozisyon ve görevlerine atananlardan;

a) Ek göstergesi bakanlık genel müdürü dengi ve daha yüksek tespit edilen üst kademe kamu yöneticisi kadro, pozisyon ve görevlerinden alınanlar veya görevleri sona erenler, Cumhurbaşkanlığına bağlı, ilgili, ilişkili kurum ve kuruluşlarda müşavir veya danışman kadro veya pozisyonlarına ya da bakanlıkların merkez teşkilatlarında bakanlık müşaviri unvanlı kadrolara,

b) İl valilerinden veya il valiliği yapmış olanlardan görevden alınanlar, vali-mülkiye başmüfettişi unvanlı kadrolara,

c) (a) ve (b) bentleri dışında kalanlardan görevlerinden alınanlar veya görevleri sona erenler;

1) (Değişik: 1/7/2022-7417/58 md.) Daha önce 657 sayılı Kanunun 36 ncı maddesinin "Ortak Hükümler" bölümünün (A) fıkrasının (11) numaralı bendinde sayılan merkez teşkilatına ait kadrolar ile mesleğe alınmaları, yetiştirilmeleri ve yeterlikleri aynı veya benzer nitelik arz eden merkez teşkilatına ait kadro veya pozisyonlarda bulunanlar daha önceki bu kadro veya pozisyonlarına,

2) (Değişik: 27/12/2023-7491/77 md.) (1) numaralı alt bent kapsamında yer almayanlar, bu bent kapsamındaki kadro, pozisyon ve görevlerde toplam en az üç yıl görev yapmış olmaları halinde görevden alındığı veya görevinin sona erdiği kuruma ait idari uzman unvanlı kadro veya pozisyonlara,

3) (Değişik: 1/7/2022-7417/58 md.) (1) ve (2) numaralı alt bentler kapsamına girmeyenler görevden alındığı veya görevinin sona erdiği kuruma ait merkez veya taşra teşkilatındaki araştırmacı unvanlı kadro veya pozisyonlara, Cumhurbaşkanınca veya bakanlarca ya da atamaya yetkili amirlerce atanırlar... " hükümleri bulunmaktadır.

375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Ek-37 inci maddesinde ise "...Mülga ek 18 inci maddenin birinci fıkrasının (c) bendinde yer alan "Ek göstergeleri 3600 (dâhil) ila 6400 (hariç) olarak" ibaresi ile "ek göstergesi 3600 (dâhil) ila 6400 (hariç) olarak" ibaresi "Ek göstergeleri bakanlık bölge müdürü (dâhil) ila bakanlık genel müdürü dengi (hariç) arasında " şeklinde, aynı fıkranın (ç) bendinde yer alan "Ek göstergesi 3600'den daha düşük" ibaresi ise "Ek göstergesi bakanlık bölge müdüründen daha düşük" şeklinde uygulanmak suretiyle; 22/5/2003 tarihli ve 4857 sayılı İş Kanunu ile 27/7/1967 tarihli ve 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu hariç olmak üzere, tabi oldukları personel kanununa bakılmaksızın Cumhurbaşkanlığı Merkez Teşkilatı, Cumhurbaşkanlığına bağlı, ilgili ve ilişkili kuruluşlar, bakanlıklar ve bağlı, ilgili ve ilişkili kuruluşları, Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı ile 10/12/2003 tarihli ve 5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanununa ekli (III) sayılı Cetvelde sayılan düzenleyici ve denetleyici kurumlar ve Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonunda, mülga ek 18 inci maddenin birinci fıkrasının (c) bendinde belirtilen yönetici kadroları ile bakanlıkların bağlı, ilgili ve ilişkili kuruluşlarının il müdürü kadrolarından ek 35 inci madde kapsamına girmeyen kadrolarda bulunup görevden alınan veya görevleri sona erenler hakkında mülga ek 18 inci madde hükümleri uygulanır... ", "...Mülga ek 18 inci maddenin birinci fıkrasının (c) bendinin (2) numaralı alt bendi ile dördüncü fıkra kapsamına girenler hakkında anılan alt bent hükümleri, bunların kurumların idari uzman unvanlı kadro veya pozisyonlarına atanması suretiyle uygulanır" "...Bu madde ile ek 35 inci madde kapsamında atama yapılan idari uzman unvanlı kadro ve pozisyonlar mali ve sosyal hak ve yardımlar ile diğer özlük hakları bakımından ek 10 uncu madde kapsamına dahil idarelerin merkez teşkilatlarına ait mali hizmetler uzmanı unvanlı kadroya denktir... " hükmü ile "... Bu madde ve ek 35 inci madde hükümleri kapsamında 657 sayılı Kanunun 36 ncı maddesinin "Ortak Hükümler" bölümünün (A) fıkrasının (11) numaralı bendinde sayılan merkez teşkilatına ait kadrolar ile mesleğe alınmaları, yetiştirilmeleri ve yeterlikleri aynı veya benzer nitelik arz eden merkez teşkilatına ait kadro veya pozisyonlara atanma hakkı kazananlar, görevden alındıkları veya görevlerinin sona erdiği kurumların yönetici kadro veya pozisyonlarında toplam en az üç yıl görev yapmış olmaları kaydıyla talepleri halinde görevden alındıkları veya görevlerinin sona erdiği kurumların bu kapsamdaki kadro veya pozisyonlarına da atanabilir. Bu madde kapsamına girenlerden, görevden alındığı veya görevinin sona erdiği kurumda mezkûr nitelikte kadro bulunmayanların atanacağı kurum, kariyeri, öğrenim durumu ve ilgilinin tercihi dikkate alınarak Cumhurbaşkanlığınca tespit edilir... " hükümleri bulunmaktadır,

375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Geçici 45 inci maddesinde "24/11/2023 tarihi itibarıyla ek 35 inci ve ek 37 nci maddeler kapsamındaki kadro, pozisyon ve görevlerde bulunanların anılan maddeler kapsamında toplam en az üç yıl görev yapmış olmaları veya bu maddenin yürürlük tarihinden sonra bu süreyi tamamlamaları halinde bunlar hakkında; ilgisine göre ek 35 inci maddenin dokuzuncu fıkrasının (c) bendinin (2) numaralı alt bendinin bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önceki hükümleri ile ek 37 nci maddenin altıncı fıkrası dikkate alınmaksızın mülga ek 18 inci maddenin birinci fıkrasının (c) bendinin (2) numaralı alt bendi hükümleri uygulanır. " ifadesi yer almaktadır.

Yukarıda açıklanan ilgili mevzuat çerçevesinde; Genel Müdürler, 3 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin I Sayılı Cetvelinde sayılan unvanlardan olup, anılan unvan pozisyon ve görevlerinden alınanlar veya görevleri sona erenler hakkında 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Ek-35 inci maddesinde "...Cumhurbaşkanlığına bağlı, ilgili, ilişkili kurum ve kuruluşlarda müşavir veya danışman kadro veya pozisyonlarına ya da bakanlıkların merkez teşkilatlarında bakanlık müşaviri unvanlı kadrolara...Cumhurbaşkanınca veya bakanlarca ya da atamaya yetkili amirlerce atanırlar..." hükmü gereği işlem tesis edilmektedir.

Genel Müdür Yardımcıları, Daire Başkanları, Bölge Müdürleri ve İl Müdürleri 3 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin II Sayılı Cetvelinde sayılmış olup anılan unvanlardan pozisyon ve görevlerinden alınanlar veya görevleri sona erenler hakkında 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Ek-35 inci maddesinde "...c) (a) ve (b) bentleri dışında kalanlardan görevlerinden alınanlar veya görevleri sona erenler;

1) (Değişik: 1/7/2022-7417/58 md.) Daha önce 657 sayılı Kanunun 36 ncı maddesinin "Ortak Hükümler" bölümünün (A) fıkrasının (11) numaralı bendinde sayılan merkez teşkilatına ait kadrolar ile mesleğe alınmaları, yetiştirilmeleri ve yeterlikleri aynı veya benzer nitelik arz eden merkez teşkilatına ait kadro veya pozisyonlarda bulunanlar daha önceki bu kadro veya pozisyonlarına,

2) (Değişik: 27/12/2023-7491/77 md.) (1) numaralı alt bent kapsamında yer almayanlar, bu bent kapsamındaki kadro, pozisyon ve görevlerde toplam en az üç yıl görev yapmış olmaları halinde görevden alındığı veya görevinin sona erdiği kuruma ait idari uzman unvanlı kadro veya pozisyonlara,

3) (Değişik: 1/7/2022-7417/58 md.) (1) ve (2) numaralı alt bentler kapsamına girmeyenler görevden alındığı veya görevinin sona erdiği kuruma ait merkez veya taşra teşkilatındaki araştırmacı unvanlı kadro veya pozisyonlara, Cumhurbaşkanınca veya bakanlarca ya da atamaya yetkili amirlerce atanırlar..." hükmü gereği işlem tesis edilmektedir.

Şube Müdürleri ise Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Görevde Yükselme ve Unvan Değişikliği Yönetmeliğine tabi kadrolardan olup ilgili kadronun önergede belirtilen ifadesi ile merkeze çekilme durumu söz konusu olmamaktadır.

Bu itibarla, Bakanlığımız personelinin atama/görev değişiklikleri yukarıda yer verilen yasal mevzuat çerçevesinde yapılmakta ve atandıkları kadro durumları itibari ile görev tanımları çerçevesinde kamu görevlerine devam etmektedirler.